

Kasvintuotannon näkymät 2023

Sari Peltonen

ProAgria Keskusten Liitto

14.4.2023

ProAgria

**Miten keskitän
panokset oikeille
peltolohkoille?**

**Miten varmistan sadon
onnistumisen?**

Kuinka hyvin tunnemme peltomme?

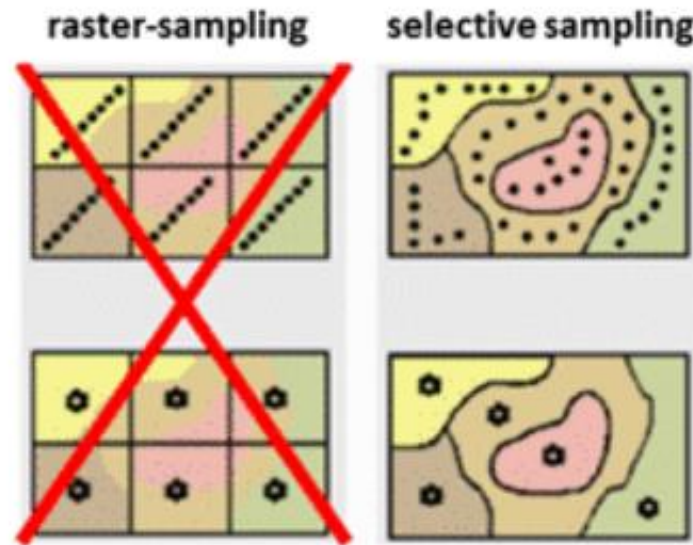
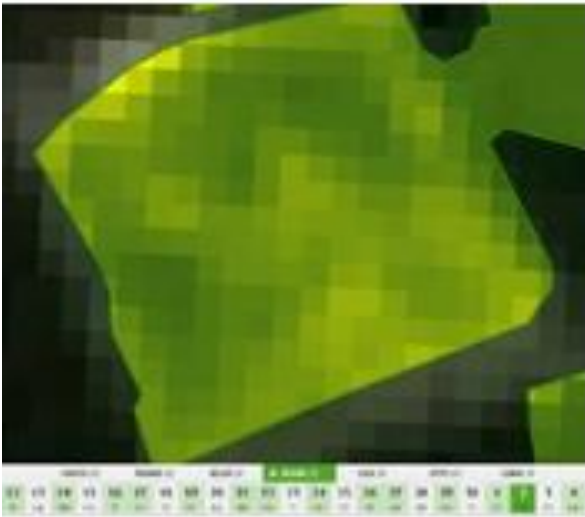
- Onko viljavuusnäytteiden otto ollut ”pakon sanelemaa” vai suunnitelmallista?
- Peltolohkoja on yhdistetty ja maan ominaisuudet voivat vaihdella paljonkin yhdellä lohkolla
- Mikä on salaojituksen kunto?
 - Salaojitukset ovat 1950-60 luvuilta → kuinka hyvin ojien paikat, kaivot ja laskuaukot ovat löydettävissä ja mitä rakenteellisia muutoksia pelloilla on tapahtunut salaojituksen jälkeen?

**Onko kaikki
satopotentiaali
käytössä
pelloillamme?**

Peltojen tuottavuuden nosto

- Viljavuusnäytteet oikeista paikoista → tietoa enemmän viljely- ja lannoitussuunnitteluun
 - Näytteenoton kohdentaminen kasvillisuuskarttojen (NDVI) tai satokarttojen mukaan

Source: KTBL 2004, changed

Yhä enemmän tietoa tarjolla pellosta ja erityisesti pellon sisäisestä vaihtelusta → tiedon hyödyntäminen viljelyn suunnittelussa

Lohkon jokainen osa tuottamaan paremmin

Kuinka hyvin peltomme toimivat sään ääri-ilmiöissä?

- äärimmäinen kuivuus ja märkyys on molemmat todistettu viime vuosina Suomen kasvukaudessa
- miten kevätkesteys saadaan hyödynnettyä täysimääräisesti?
- miten vettä voisi varastoida kuivia aikoja ajatellen?

Kylvöaika keväällä!

Odotetaanko meillä liian kauan maiden kuivumista?

Riskien hallinta ja lannoiteratkaisut

- Lannoitteiden käyttöä edelleen suunniteltava tarkoin
 - **lannoituksen tarkentaminen, jaettu lannoitus**
 - maasta vapautuvan typen arviointi → **nollaruudut**
 - orgaaniset lannoitevalmisteet, kierrätysravinteet osana lannoitusta, täydentäminen mineraalilannoitteilla
 - karjanlannan hyödyntäminen ja väkevöittäminen (ammoniumsulfaatti), urea lisätypen lähteenä
- Mitä kasveja viljellään → viljelykierron suunnittelu, **riskien hajauttaminen**
 - paljon ↔ vähän typpeä käyttävät kasvit, typensitojakasvit
 - satokasvit ↔ viherlannoitus
 - muokkauskierto

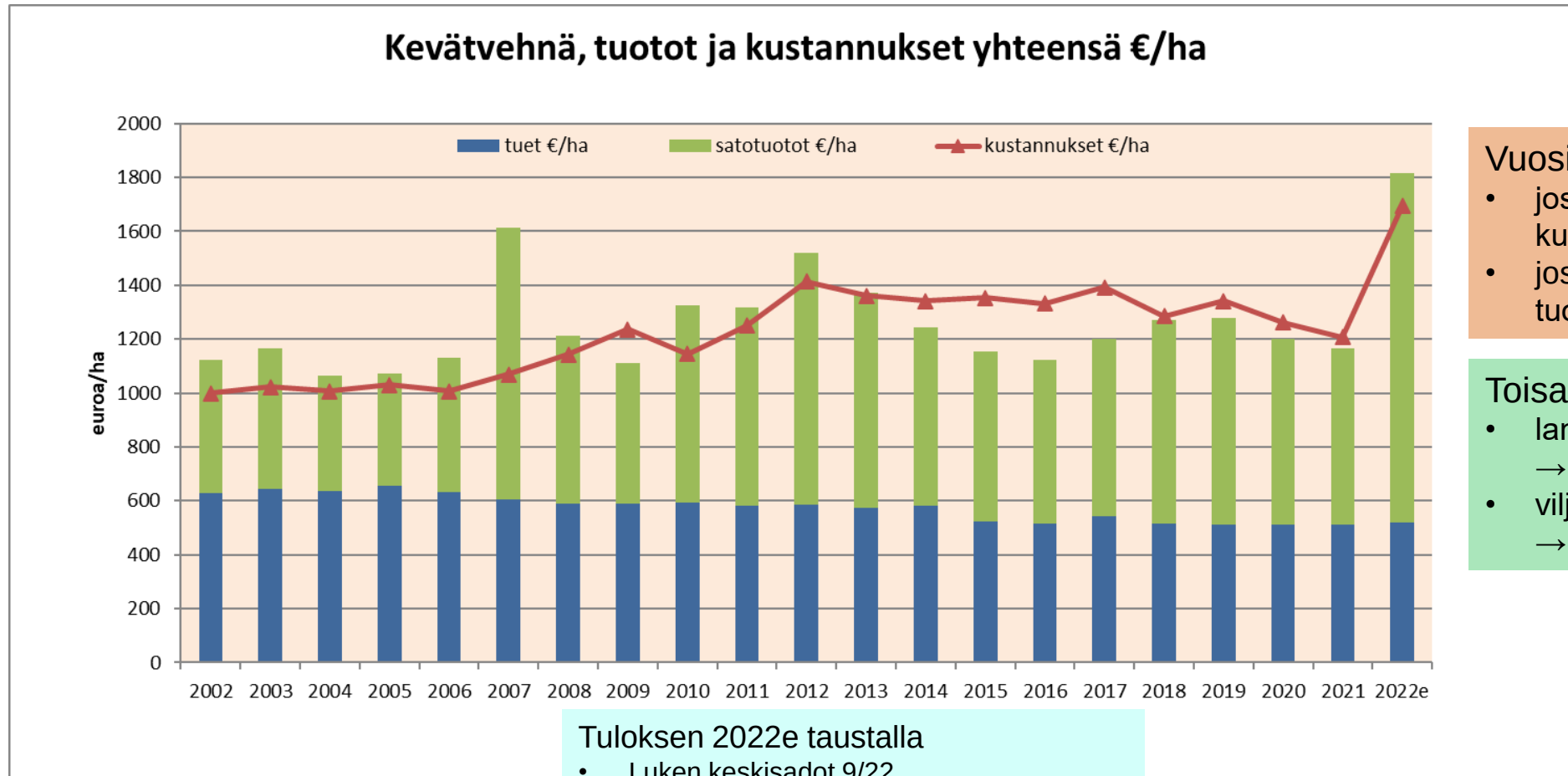
**Hyvät ja viljelyvarmat
lohkot satokasvien
viljelyyn, joille
panosten kohdistus**

Varasuunnitelmat tarpeen, jos kylvöt viivästyvät tai tulee muuta odottamatonta → valmius muuttaa suunnitelmia

Mitä ja miten viljellään 2023?

Kulujen ja tuottojen kehitys viljoilla

Viljantuotanto ollut enemmän tai vähemmän tappiollista edellisen 8 vuoden aikana - keskisadoilla

Vuosi 2022:

- jos lannoitteet 1 000 €/tn, kustannuksia lisää 100 €/ha
- jos viljasato 1 tn/ha pienempi, tuotot vähenevät 300 €/ha

Toisaalta

- lannoitteet 400 €/tn
→ kustannukset -150 €/ha
- viljasato +1 tn/ha
→ tuottoja +300 €/ha

Talouden tunnuslukuja – parhaat vs. heikot

Kevätvehnä, yhteenveto 2017-2021

	Paras neljännes	Heikoin neljännes
Sato kg/ha	4 300	3 500
Sadon keskihinta €/tn	195	169
Muuttuvat kustannukset €/ha	389	408
Kiinteät kustannukset €/ha	295	453
- konekustannukset €/ha	200	318
Nettovoitto /-tappio €/ha	+201	-360
Tuotantokustannus €/tn	268	415
- nettotuotantokustannus €/tn	145	271

Lähde: ProAgria Lohkotietopankki

Maailmanmarkkinatilanne

- Viljan maailmanmarkkinatilanne on rauhoittunut, vain pientä liikehdintää ja pientä reagointia eri uutisiin joko nousevasti tai laskevasti
- Näköpiirissä **ei kuitenkaan ole** sellaista nousua tai hintapiikkejä, joita koettiin viime keväänä 2022
- Ukrainan tilanne on **muuttuva tekijä** – ja yleisesti sää

Vko 48/2022	Kotimaa nyt	Euronext, syksy-22	Euronext, uusi satokausi
Leipävehnä	327 €/tn	320 €/tn (12/2022)	293 €/tn (9/2023)
Rypsi, rapsi	589 €/tn	579 €/tn (2/2023)	580 €/tn (8/2023)

Vko 4/2023	Kotimaa nyt	Kotimaa, ensi syksy	Euronext, kevät	Euronext, ensi satokausi
Leipävehnä	264 €/tn	250 €/tn	283 €/tn (3/2023)	269 €/tn (9/2023)
Rypsi, rapsi	535 €/tn	538 €/tn	533 €/tn (5/2023)	538 €/tn (11/2023)

Vko 13/2023	Kotimaa nyt	Kotimaa, ensi syksy	Euronext, kevät	Euronext, ensi satokausi
Leipävehnä	240 €/tn	211 €/tn	265 €/tn (5/2023)	259 €/tn (9/2023)
Rypsi, rapsi	472 €/tn	468 €/tn	468 €/tn (5/2023)	470 €/tn (11/2023)

Viljatase – tuotannon ja kysynnän tasapaino määrittelee kotimaan hintatason

KOTIMAAN VILJATASEARVIOT								
Kaikki viljat (1 000 tn)	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23 24.11.2022
Tuotanto	3 648	3 527	3 390	2 691	3 936	3 321	2 567	3 532
Tuonti	33	27	50	68	16	11	195	64
Kotimaan kysyntä	3 030	2 959	2 925	2 652	2 767	2 864	2 813	2 853
Vienti	663	780	501	401	799	549	338	540
Kokonaiskysyntä	3 693	3 739	3 425	3 053	3 566	3 413	3 151	3 393
Varastot 1.7.	1 478	1 149	1 166	870	1 224	1 092	695	898
Varaston muutos	196	-330	18	-296	354	-31	-397	203

Lähde: VYR

**Kokonaisviljasato
vuonna 2022
3,6 mrd. kg
(+38 % ed.
katovuoteen-21
nähdessä)**

Mikä on sadon hintavaatimus 2023?

	Keskisato 2011-2020 kg/ha	Hintavaatimus €/tn
Syysvehnä	4 200	320–350
Kevätvehnä, leipä	3 770	320–350
Ruis	3 290	410–440
Mallasohra	3 870	290–320
Rehuohra	3 640	295–320
Rehukaura	3 480	310–330
Rypsi	1 240	710–780
Rapsi	1 690	570–630
Härkäpapu	2 190	* 370–390
Herne	2 450	* 350–370

720–970 €/tn
lannoitehinnoilla

Voiko näiden sadon
hintojen varaan laskea
ensi syksynä?

Mikä on satovaatimus 2023?

	Hinta, syksy-23 €/tn	Satovaatimus kg/ha
Syysvehnä	250	5 400–5 900
Kevätvehnä, leipä	250	4 900–5 400
Ruis	290	4 600–5 000
Mallasohra	260	4 400–4 700
Rehuohra	209	5 150–5 550
Rehukaura	236	4 500–4 800
Rypsi	545	1 620–1 770
Rapsi	545	1 800–1 960
Härkäpapu	260	* 3 100–3 300
Herne	240	* 3 660–3 800

720–970 €/tn
lannoitehinnoilla

Mikä on satovaatimus 2023?

	Hinta, syksy-23 €/tn	Satovaatimus kg/ha
Syysvehnä	250	5 000
Kevätvehnä, leipä	250	4 580
Ruis	290	4 350
Mallasohra	260	4 160
Rehuohra	209	4 870
Rehukaura	236	4 300
Rypsi	545	1 500
Rapsi	545	1 700
Härkäpapu	260	*
Herne	240	*

550 €/tn
lannoitehinnoilla

Pellon käytön suunnittelua 2023 (100 ha tilaesimerkki)

Kasvi	Ala ha	Sato kg/ha	Kate A €/ha
Kevät-vilja	80	3 800	630
LHP	20		367
YHT.	100 ha		57 740 €

Kasvi	Ala ha	Sato kg/ha	Kate A €/ha
Kevät-vilja	50	4 100	705
Herne	25	2 500	730
VLN	25		382
YHT.	100 ha		63 050 €

VLN =
viherlannoitus-
nurmi

Panosten kohdentaminen tuottavalle peltoalalle

→ enemmän satoa/ha pienemmältä alalta

Typensitojakasvien lisäämistä viljelyyn

→ ei lannoitustarvetta, typpeä seuraavalle vuodelle
(arvo 100 –150 €/ha) + muut viljelykierrolliset ja
maan rakenteen paranemisen hyödyt

Uuden tukikauden mahdollisuudet

Ekojärjestelmä – uusi, yksivuotinen sitoumus

- 01 **Talviaikainen kasvipeitteisyys** (50 €/ha)
 - sänki- tai kasvipeite **31.10.-15.4.**, kevennetty muokkaus ei kelpaa
 - koko maassa sama tukitaso
- 02 **Luonnonhoitonurmet** (65 €/ha)
 - Monivuotinen nurmi, enintään 20 % typensitojia
- 03 **Viherlannoitusnurmet** (80 €/ha), max 3 vuotta
 - Nurmiheinien ja typensitojakasvien seos, vähintään 20 % typensitojia, vähintään 4 kasvilajia
- 04 **Monimuotoisuuskasvit** (300 €/ha)
 - Pölyttäjähöyrynteis-, maisema-, riista-, niitty- ja peltolintukasvit, vähintään 2 kasvilajia
- 02, 03, 04 käyvät talviaikaiseen kasvipeitteisyyteen
- 02, 03, 04 korvaus max 25 % alalle, C-alueella luonnonhoitonurmia max 10 % alalle

Ympäristökorvaus 45 €/ha puutarhakasvit ja kumina 113 €/ha

- **Viljavuustutkimukset** *(kuten aiemmin)*
- **Lohkomuistiinpanot** *(kuten aiemmin)*
- Tilakohtainen **ilmasto- ja ympäristösuunnitelma** *(uusi)*
- **Valinnaiset toimenpiteet** *(uusi)*, 7 toimenpiteen listasta, 2 valittava, voi vaihtaa vuosittain (paitsi ei monivuotisia toimia)
 - **pölyttäjien ravintokasvit** sadontuottotarkoituksessa (vähint. 2 lohkolla, min. 0,5 ha lohko)
- Valinnaiset **lohkokohtaiset toimenpiteet** (lisäkorvaus)

Maanparannus- ja saneerauskasvit (190 €/ha)

- Yksivuotisten kasvien viljelyssä edellisenä vuonna oleville lohkoille
- Hyväksytyt maanparannuskasvit (ei viljelyä aluskasvina):
 - Öljy- ja muokkausretikka (muokkausretiisi)
 - Mailaset
 - Rehuvirna, ruisvirna
 - Valkosinappi (keltasinappi)
 - Mesikät
 - Sikuri
 - Hunajakukka
 - Auringonkukka
 - Kuminan 1. vuoden kasvusto
 - tai em. seokset
- Hyväksytyt saneerauskasvit:
 - Öljy- ja muokkausretikka (muokkausretiisi)
 - Valkosinappi (keltasinappi)
 - Samettikukka
 - tai em. seokset
- Kylvettävä keväällä, saa lannoittaa, muokkaus maahan aikaisintaan 2 kk kylvöstä
 - Kasvuston voi myös niittää tai murskata kasvukauden aikana ja sen saa käyttää hyödyksi
 - Kasvinsuojeluaineiden käyttö on mahdollista

Kerääjäkasvit (97 €/ha)

- Yksivuotisten tuotantokasvien (ei nurmi) aluskasvina tai niiden sadonkorjuun jälkeen
 - aluskasviksi kylvö pääkasvin kylvön yhteydessä tai sen orasvaiheessa
 - voidaan kylvää myös pääkasvin korjuun jälkeen tai ennen korjuuta, viimeistään 15.8.
- Kerääjäkasvi voi olla:
 - Italianraiheinä tai muu nurmiheinä
 - Apila tai muu nurmipalkokasvi
 - Seos, jossa enint. 10 % kukkivia yksivuotisia kasveja
 - Ei saa koostua yksinomaa typensitojakasveista
 - Yksivuotisilla puutarhakasveilla ja varhaisperunalla voi olla myös hunajakukka, öljyretikka tai muokkausretikka
 - Varhaisperunalle tai varhaisvihanneksilla myös vilja
- *Kerääjäkasvilla voi perustaa seuraavan vuoden satokasvin*
- Pääkasvin korjuun jälkeen kylvettyä kerääjäkasvia ei saa lannoittaa
- Kasvuston voi päättää kasvinsuojeluaineilla aikaisintaan 15.9. ja muokata 1.10.
 - Aiempi päättäminen ja muokkaus sallittu, jos lohkolle kylvetään satoa tuottava syyskasvi
- Kerääjäkasvin kasvuaika vähintään 6 viikkoa

Erikoiskasvipalkkio (120 €/ha)

Maksetaan

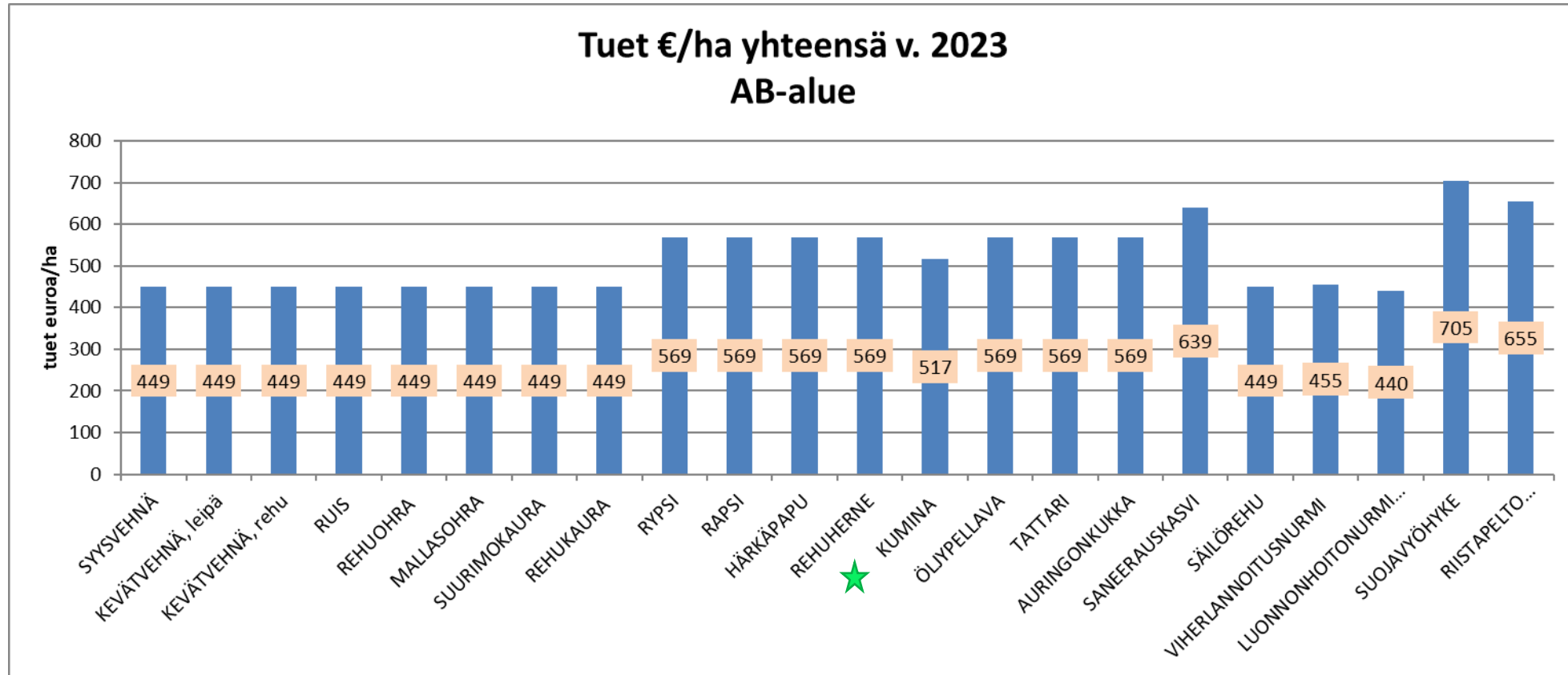
- [sokerijuurikas](#), josta on viljelysopimus sokeriteollisuuden kanssa
- [tattari](#)
- [valkuaiskasveista](#) linssi, pelto- tai tarhaherne, härkäpapu tai makea lupiini
- [öljykasveista](#) syysrapsi, syysrypsi, kevätropsi, kevättrypsi, auringonkukka, öljypellava, öljyhamppu tai ruistankio
- vain AB-tukialueella: ihmisravinnoksi käytettävät, tukiehdoissa luetellut [avomaanvihannekset](#)

Erikoiskasvipalkkion enimmäismäärä vuonna 2023 on **120 €/ha**

Pienin kasvulohko, josta tukea voidaan maksaa, on 0,05 hehtaaria

Ruokavirasto maksaa palkkion kahdessa osassa: ensimmäinen osa maksetaan hakuvuoden joulukuussa ja loppuosa seuraavan vuoden kesäkuussa.

Viljelykasvien tuet, esimerkkinä AB-alue

★ Kuminan perustamisvuoden tuet = 517 + 190 = 707 €/ha

Tukien muutos – pellot AB-alue (100 ha)

HUOM! Tukisummat
voivat muuttua

Nykyinen kausi - perusvalinnat	€/ha koko peltoalalle AB-alue	Uusi kausi - perusvalinnat	€/ha koko peltoalalle AB-alue
Perustuki (+ täydentävät ehdot)	122	Perustulotuki (+ ehdollisuus)	138
		Uudelleenjakotuki 50 ha saakka (17 €/ha)	8
Viherryttämistuki	74	Ekojärjestelmä, esim. kasvipeitteisyys (50 €/ha) 40 % alasta, LHN (65 €/ha) 20 %	20 + 13 = 33
Luonnonhaitta- korvaus	217	Luonnonhaitta- korvaus	217
Ympäristökorvaus + 40 % kasvipeitteisyys	54 + 18 = 72	Ympäristökorvaus + kerääjäkasvi 30 % alasta (97 €/ha)	45 + 29 = 74
Peltokasvipalkkio (97 €/ha)	Ruis, valkuais- ja öljykasvit, s-j, t-peruna, ptarh	Erikoiskasvi- palkkio (120 €/ha) #	Valkuais- ja öljykasvit, tattari, s-j, avomaan vih.
YHTEENSÄ	485 €/ha	YHTEENSÄ	470 €/ha

Tukimahdollisuuksia – pellot AB-alue (100 ha)

Uusi kausi - optimointi	€/ha koko peltoalalle AB-alue
Perustulotuki (+ ehdollisuus)	138
Uudelleenjakotuki 50 ha saakka (17 €/ha)	8
Ekojärjestelmä, esim. kasvipeitteisyys (50 €/ha) 80 % alasta, LHN (65 €/ha) 20 %	40 +13 = 53
Luonnonhaittakorvaus	217
Ympäristökorvaus + kerääjäkasvi 30 % alasta (97 €/ha), maanparannuskasvi 20 % alasta (190 €/ha)	45 + 29 + 38 = 112
Erikoiskasvipalkkio (110 €/ha)	Valkuais- ja öljykasvit, tattari, s-j, avomaan vih.
YHTEENSÄ	528 €/ha (+58 €/ha)

**Kaikki osaaminen
ja harkitut ratkaisut
käyttöön ensi
kasvukaudelle!**

**Peltojen tuottokyky ja
viljelyvarmuus avainasemassa**